

ПЕДАГОШКО-ЕКОНОМСКИ ЕФЕКТИ ОД АКТИВИРАЊЕТО НА РАБОТИЛНИЦИТЕ ВО СРЕДНИТЕ УЧИЛИШТА

1. **ВОВЕД**

Согледувањата во сферата на образовниот систем во Република Македонија зборуваат дека активно функционираат 53 средни училишта распоредени во 8 региони и 11 помали градови. Од овие училишта во текот на истражувањето е констатирано дека во 42 училишта имаме соодветни работилници, а во 29 и лаборатории)¹. Со помош на активноста за економско образование на млади менаџери се опфатени ученици од повеќе образовни профили)².

Почитувајќи ја економската состојба во која се наоѓа Р.Македонија, императивно опстојува размислувањето од потребата на еден современ реформиран систем на образовани за активирање на работилниците согласно со педагошко-дидактичките нормативе, со цел за остварување дополнителен приход , јакнење на економската стабилност, како и развојот на визијата на учениците за создавање на сопствен бизнис, како и познавање на филозофијата на претприемништвото.

Во ова истражување ќе се прават напори за осознавање на:

- историскиот развој на училиштата во светот и нашите простори;
- образование со применета практика во функција од подобрувањето на економската состојба;
- просторните услови на работилниците и лабораториите;

¹ Министерство за образование, Финансов извештај, Скопје, 2008.
² Претприемничко учење на младите, Ј.Манева, Скопје, 2006г.

- ефектот од образовните програми по практична настава нивневети за поттикнување на претприемничката насоченост на учениците, како клуч за понатамошниот развој;
 - реализација на практичната настава према препораките и стандардите на Европската унија во наши услови;
 - креирање вредности на иновации преточени во производи и услуги;
 - избор на училиште за анализа на работата во практичната настава кое има постигнато врвни резултати на државни натпревари;
 - идејот концепција од примена на современи композитни материјали, како супститут на класичните конвенционални метали;
 - активирање ученици во испитувањето на механичките карактеристики-испитување на лом на композитни материјали со цел креирање на истражувачки сознанија во лаборатории во училиштето;
 - усвојување , методологија за изработка на алати од композитни материјали, како замена на класичните за постигнување позитивни економски ефекти-(Доделена „Gran pri“ награда од Стопанска комора на Р.Македонија за применета иновација во стопанството)³;
 - изработка на автомобилска-каросерија (оплата) со примена на современа, „PERT“ метода, како рационална и економски оправдана ангажираност)⁴;
- Со истражувањето, очекуваме дека ќе се добијат сознанија за:
- добивени економски ефекти од работата на практичната настава;

³ Стопанска комора на Р.Македонија, Скопје, 2000г; www.sojuzkometri.org.mk
⁴ Д-р Спирковски Благоја, Операциони истражувања, Скопје, 1996г.

- улогата на бизнисот и опкружувањето;
- потребата од етиката во образованието;
- улогата на овој вид образование за креирање кариера на учениците во иднината;
- методи за отпочнување на сопствен бизнис и пласирање на производите;
- можности и визии за самовработување;

-ангажирање на директорите на училиштата за остварување на сопствени финансиски ефекти од работилниците;

-етиката и комуникацијата со стопанските субјекти;

-презентација на економските ефекти од успешно училиште;

За изработката на трудот користена е современа стручна литература, сознанија од концепти во развиени земји, препораки за современо училиште према стандардите на ЕУ, како и 30 годишно работно искуство во училиште кое од формирањето беше конципирано само да создава средства-самофинансирање. Овој проект на работата и формирање на овој училишен центар, е изработен проект, кој конкурирал на Меѓународен конкурс, а потоа е формирано од Специјалниот фонд на ООН)⁵;

Со овој труд, за прв пат класичниот традиционален маркетинг по Мек Карти (Mc Carthy) кој го класифицирал како „четири Р“ маркетинзи: производ, цена, место и промоција (**product, place, price, promotion**)⁶, кој функционира поради активирање на расположивите машини и опрема, во овој труд во сферата на активирањето на работилниците во средните училишта за постигнување на финансиски ефекти ќе го примениме најсовремениот интегриран маркетинг кој содржи: „четири Ц“ решение за купувачот, трошок на купувачот, погодности и комуникација (**customer solution, customer cost,**

⁵ Мемографија 30 години ГМЦ, Уредувачки одбор, Скопје, 1993

⁶ Nathan Hazel, "What has technology wrought? Some effects of technology on the innovational society and commerce", Conference ESOMAR, New York, July, 1995.

convenience, communication), предодреден барањата да се задоволат преку систем на континуирана комуникација)⁷, што всушност и образованието е поставено на релацијата на комуникацијата помеѓу постојното и наученото.

Сознанија и резултатите од овој труд се надеваме дека ќе дадат еден скроман придонес во сферата на размислувањето и креацијата на современо училиште кое со успех би се носеле со технолошките промени кои се присутни во нашето секојдневие и иднината.

Сл.1.1 Производи од композитни материјали

⁷Guarwin Christophe, "Les utilisent de ja internet", L'enterprise, decembre,1994; (Executive information Sistem)